

Waterschap Aa en Maas

HANSWEERT, 9 mei 2021

Ons kenmerk: SGW-2021044

Betreft: zienswijze Waterbeheerplan 2022-2027 Waterschap Aa en Maas

Geacht dagelijks bestuur van Waterschap Aa en Maas,

Zoals door u verzocht hierbij een zienswijze op uw nieuwe Waterbeheerplan (WBP) voor 2022-2027.

In uw WBP staan de missie het ontwikkelen, beheer en in stand houden van gezonde, robuuste en veerkrachtige watersystemen, dat preventie een steeds grotere rol speelt, ambities, samen, duurzaam, slim en effectief, vergroenen, verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties en bronaanpak, allemaal voor de wateropgave: schoon water. Ook vergroten van de mogelijkheden van recreatie in en om het water zonder dat dit ten koste gaat van de waterdoelen. Daarom vraagt Stichting Gezond Water (SGW) u wederom de onnodige emissie van sportvissers te voorkomen.

Stichting Gezond Water vraagt bij deze wederom hoe u de emissie van de ongewenste stoffen, de zware metalen lood, nikkel, kobalt, wolfram, zink, koper en tin van de sportvisserij voorkomt. Nikkel, kobalt en lood zijn Zeer Zorgwekkende Stoffen en sportvissers zijn de grootste bron van lood naar het water.

Ruim 6 jaar na een zienswijze op 2 februari 2015 met het verzoek iets aan het onnodige visloodverlies te doen aan uw waterschap, wederom eenzelfde verzoek.

Gelukkig zijn niet alle bij vislood betrokkenen in deze tijd even afhoudend geweest als Waterschap Aa en Maas. Helaas is in plaats van verminderd het onnodige loodverlies door de sportvisserij toegenomen. In 2019/2020 zijn door COVID-19 30 % meer sportvissers actief. Die vissen (bijna) allemaal met lood met de daarvan inmiddels bekende gevolgen. Kijkt u maar eens langs het water of in een hengelsportwinkel. Praktisch alleen lood zult u daar zien. Vandaar wederom een verzoek over vislood. Wellicht vraagt u zich nu af wat daarmee wordt bedoeld. Daarom eerst enige toelichting en afsluitend een voorstel en vraag.

Wat is er sinds 2015 gebeurd rond vislood:

1. Samen met Vereniging Natuurmonumenten is de Zwaakse Weel in Zeeland als eerste water visloodvrij gemaakt. Aanvankelijk viste iedereen daar loodvrij maar nu niet meer. Want Natuurmonumenten weigert om de vissers die op de steiger met lood vissen daar op aan te spreken.
2. Op 1 januari 2016 is de minimalisatieplicht voor ZZS ingevoerd. Ook in 2016 is het Nationale ZZS beleid vastgesteld; nullozing door substitutie.
3. Op basis van een zienswijze op het WBP in 2015 heeft Waterschap Limburg samen met VBC Roerdal, drie hengelsportwinkels en Modified Materials loodvrij vissen in de Roer geïnitieerd. Alle vergunninghouders voor het visrecht in de Roer hebben loodvrije gewichten gekregen om mee in de Roer te vissen. In 2019 is in de dag en weekvergunningen een verbod voor het gebruik van vislood opgenomen. Bij een in 2020 opgezette omruilactie van vislood voor loodvrije visgewichten, heeft niet één sportvisser gewichten geruild. In hengelsportwinkels in Roermond is loodvrij vismateriaal met een bijdrage van Waterschap Limburg verkocht. Loodvrij vissen in de Roer is genomineerd voor de Waterinnovatieprijs van de Unie van Waterschappen. In het begin ging het goed maar nu

Stichting Gezond Water zet zich in om verontreiniging van watersystemen te voorkomen en verminderen.
Doel is het aquatisch milieu te beschermen en nadelige gezondheidseffecten voor de mens en fauna & flora te voorkomen.

- vist (bijna) iedereen in de Roer weer met lood. Omdat zowel Sportvisserij Limburg als Waterschap Limburg weigeren om vissers die er met lood vissen er op aan te spreken.
4. In 2018 is de Green Deal Sportvisserij Loodvrij ondertekend. De initiatiefnemers voor deze Green Deal (dhrn. Jos en Egbert Lobée) hebben deze niet ondertekend vanwege het ontbreken van commitment van betrokkenen aan deze Green Deal. Het resultaat van de Green Deal is (zoals verwacht) laag. Ook al zijn er verschillende zogenaamde visparels waar een bord langs het water staat met een oproep niet met lood maar met alternatieven te vissen, er zijn praktisch geen vissers die zonder lood vissen. Ook het resultaat van zogenaamde omruilacties is beperkt. Hierbij kunnen sportvissers visgewichten van lood omruilen voor alternatieven.
 5. Eind 2018 is Stichting Gezond Water opgericht, deze stichting zet zich in het vislood van de lijn te krijgen. Onder andere door de overheid over vislood te benaderen.
 6. Het aanbod van loodalternatieven in hengelsportwinkels blijft zeer beperkt tot afwezig. Logisch omdat enerzijds veel winkeliers betrokken zijn bij zelf gieten van vislood en zij deze handel niet kwijt willen raken. En anderzijds omdat alternatieven duurder zijn dan lood en er daardoor geen vraag is naar alternatieven.
 7. De enige succesvolle acties zijn uitdeelacties van alternatieven. Als er gratis alternatieven worden verstrekt dan is iedereen positief. En opgelegde en gehandhaafde verboden. Zoals door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden die de Algemene Utrechtse Hengelsport Vereniging heeft opgelegd dat viswedstrijden alleen nog loodvrij mogen worden georganiseerd. Verzoeken om dit te doen zoals bijvoorbeeld aan Sportvisserij Nederland zijn nog steeds zonder resultaat. De noodzaak om te stoppen met het gebruiken en achterlaten van Zeer Zorgwekkende Stoffen is de sportvisserij nog steeds niet voldoende duidelijk.
 8. Gezien voorgaande komen er steeds meer organisaties met een verbod op het gebruik van vislood. Verboden op gebruik worden gehanteerd door Staatsbosbeheer sinds 1 april 2019, Provincie Overijssel (derde kwartaal 2021) en VBC Roerdal. De gemeenten Rotterdam, Aa en Hunze, Hollands Kroon, Nijmegen, Purmerend, Midden-Groningen, Alphen-Chaam, Dalfsen, Hillegom, IJsselstein, Maastricht, Nederbetuwe, Montferland, Gooise Meren, Amsterdam, en Vlaardingen zijn er mee bezig. Waterschap Rijn en IJssel (meldingsplicht viswedstrijden met dringend advies daarbij geen lood te gebruiken), Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (verplichting wedstrijden loodvrij te organiseren), Waterschap Limburg (Roer Loodvrij) en Waterschap Brabantse Delta (BBT beoordeling van gewichten in Waterwetvergunning) zijn waterschappen die aandacht besteden aan vislood. 20 waterschappen en Rijkswaterstaat hebben in 2018 een aangevraagde vergunning om met lood te mogen vissen geweigerd vanwege het risico voor het watersysteem van lood.
 9. Op 24 maart 2021 heeft de ECHA/REACH een restriction proposal over het lood uit de visserij en de jacht voor commentaar vrijgegeven. Essentie van dit voorstel is een direct verbod op het gebruik en de verkoop van loodlossystemen en loodlijnen Een verbod voor het gebruik en de verkoop van loden visgewichten onder de 50 gram over drie jaar. En een totaal verbod voor lood in de visserij over vijf jaar. In dit voorstel is ingegaan op het miljoen kinderen dat IQ verlies en gedragsstoornissen oploopt door loodvergiftiging in de EU, de 127 miljoen door lood vergiftigde vogels per jaar en de milieuverontreiniging door het vislood. De ECHA geeft tevens aan dat er meer dan 1000 alternatieven zijn voor vislood en dat gebruik hiervan 3% meerkosten geeft voor een visser per jaar. De ECHA gaat ook op de vergiftiging van de omgeving bij thuis lood gietende sportvissers in en de gevolgen hiervan voor kinderen en zwangere vrouwen. De ECHA geeft aan dat contact met lood moet worden voorkomen, als je lood beetpakt krijg je het binnen via hand mond contact. Het loodslak in het huisvuil krijgt van de ECHA geen aandacht, het oude lood in het huisvuil wel.
 10. Provincies en waterschappen hebben de ZZS-uitvraag uitgevoerd en gaan in 2020 aandacht hebben voor (onnodige) ZZS emissies. Zoals bekend is vislood de grootste ZZS bron voor het water.

Kortom Genoeg redenen voor een waterkwaliteitsbeheerder aandacht aan het vislood te geven.

U noemt in uw WBP dat zware metalen niet in het water horen. Elders in uw WBP noemt u ZZS PFAS. De sportvisserij organisaties worden in het WBP genoemd als belangrijke partners en visstekken worden aangelegd. Maar dat sportvisserij onnodig ZZS lood, nikkel en kobalt in het water achterlaten en ook zware metalen zink, koper, tin en RVS niet. De door Sportvisserij Nederland en de Green Deal Sportvisserij Loodvrij als een milieubewust alternatief gepromote wolfram visgewichten bevatten minimaal 5 % nikkel en of kobalt als sintermateriaal. SGW vraagt u naar de minimalisatieplicht voor het gebruik en de emissie van ZZS van de sportvisserij. Nikkel is voor veel waterwinbedrijven problematisch. Sportvisserij zijn een bron van nikkel. Voor ZZS geldt de minimalisatieplicht. Voor een eenvoudig te saneren bron als de sportvisserij, is eenvoudig aan de minimalisatieplicht te voldoen. Een voorstel hiervoor is een bijlage bij deze zienswijze.

SGW vraagt wederom Waterschap Aa en Maas in te zetten op voorkomen van onnodige emissie van ZZS en zware metalen door sportvisserij, niet alleen te wachten op initiatieven van anderen. En niet alleen end of pipe principes als normoverschrijding toe te passen maar proactief de mogelijkheden en plichten van de wateropgave schoon water te gebruiken voor het voorkomen van de onnodige emissies van de sportvisserij. En deze verontreiniging van water en waterbodembodem te stoppen. Daarmee dient u meer het belang van het watersysteem dan met de sportvisserij samen te werken door extra visstekken aan te leggen.

Daarom verzoekt SGW Waterschap Aa en Maas:

- Per direct een verbod op te nemen in het visrecht voor het onnodige gebruik van ZZS door sportvisserij.
- Een verbod op te nemen per direct voor het onnodige gebruik van lood tijdens viswedstrijden.
- De hengelsportverenigingen een plan op te laten stellen om zelf verantwoording te nemen en toe te zien op de beëindiging van het gebruik van ZZS door hun leden. Zo'n verzoek is bijgesloten.
- Gezien het nakende verbod op het gebruik en de verkoop van loodlossystemen en loodlijnen een verbod in het handhavingsbeleid op te nemen. Een aangekondigd verbod op de verkoop en het gebruik van vislood kan hierbij tegelijk worden meegenomen.

Alleen als waterkwaliteitsbeheerders zoals Waterschap Aa en Maas hun waterschapstaken naar behoren uitvoeren voor de Zeer Zorgwekkende Stoffen die de sportvisserij onnodig met hun hobby in het water achterlaten, zullen de sportvisserij stoppen met dit ook voor uw water onverantwoorde gedrag. Zeker onder de Omgevingswet dient een ieder de verantwoording te nemen voor zijn gedrag, dat betekent eveneens dat vissen met ZZS en zware metalen ook dan niet meer kan worden toegelaten. Nog een reden om in uw handhaving en uitvoering aandacht te hebben voor de gevolgen van de sportvisserij.

In 2018 is in een Green Deal vergadering voorgesteld een verbod op te nemen voor het gebruik van lood in het visrecht, vanaf 2014 wordt uw waterschap ook gevraagd voorwaarden voor vislood bij het uitgeven van visrecht op te nemen, de mogelijkheid daarvoor is bij uw organisatie bekend. Toets eens of de activiteit van de sportvisserij in de leefomgeving aansluiten bij de doelen van Waterschap Aa en Maas voor zware metalen en ZZS.

Succes met het vaststellen van Waterbeheerplan 2022-2027.

Met vriendelijke groet,

Stichting Gezond Water

Ton de Jonge
Voorzitter

Bijlage: ZZS-decentraal brief aan college